

RAADSPROGRAMMA

2026-2030

INLEIDING

Voor u ligt het raadsprogramma 2026-2030 van de gemeente Valkenswaard. Wij schrijven dit aan het begin van een nieuwe raadsperiode, in een tijd waarin er veel speelt. Ons land en onze regio staan voor forse uitdagingen. De woningnood is groot, de zorgkosten lopen op, geopolitieke verhoudingen staan op scherp, het sociaal domein en de beschikbare ruimte staan onder druk. Tegelijk liggen er kansen. Valkenswaard kent drie sterke kernen met eigen karakter en heeft een actieve gemeenschap die zich verbonden voelt met haar omgeving. Daarnaast ligt Valkenswaard in de Brainportregio. We willen dan ook regionaal en grensoverschrijdend een actieve en zichtbare rol spelen. Binnen de gemeenschappelijke regelingen en verbonden partijen en richting provincie en Rijk zoeken we gericht naar kansen die Valkenswaard versterken. Ook in relatie tot initiatiefnemers zoeken we naar kansen. We trekken samen met initiatiefnemers op en werken schouder aan schouder, binnen de geldende kaders. Met dit programma leggen wij vast welke richting de raad de komende vier jaar inzet. Wij beginnen met wat ons als raad bindt. Onder al onze keuzes liggen waarden die wij delen, ongeacht onze politieke kleur.

Wij staan voor de rechtsstaat. Wij voeren onze wettelijke taken uit, respecteren democratische waarden en houden ons aan de kaders van de wet. Dat geldt op alle terreinen waarop de gemeente verantwoordelijkheid draagt, ook waar opgaven ingewikkeld zijn.

Wij zijn ons bewust van onze verantwoordelijkheid op het gebied van migratie en deze verantwoordelijkheid pakken wij binnen bestaand beleid op (o.a. huisvesting asielzoekers). Zorgvuldig, met oog voor de leefbaarheid van onze drie kernen, en met respect voor iedereen die in Valkenswaard woont of komt wonen.

Respect voor iedereen

Dat respect geldt voor al onze inwoners. Onze gemeente is van iedereen, ongeacht afkomst, geslacht, geaardheid, geloofsovertuiging, leeftijd etc. Een inclusieve gemeente is een voorwaarde voor leefbaarheid in onze drie kernen. We zijn helder in onze norm: in Valkenswaard is geen ruimte voor intimidatie, grensoverschrijdend of ondermijnend gedrag. Door vroeg in te grijpen voorkomen we dat situaties escaleren en zwaardere maatregelen nodig worden.

Keuzes maken

Tegen deze achtergrond moeten wij keuzes maken die niet altijd makkelijk zijn. De gemeentelijke financiën staan onder druk en alle signalen wijzen erop dat die druk de komende jaren verder oploopt. Wij verwachten dat de rijksbijdragen krap blijven, dat de oplopende kosten in het sociaal domein blijven aanhouden en dat de investeringen in wonen en duurzaamheid niet allemaal tegelijk gedragen kunnen worden. Dit vraagt om lef. Daarom geven wij met dit raadsprogramma richting aan de koers van Valkenswaard voor de komende vier jaar. Het college vertaalt deze richting naar een concreet uitvoeringsprogramma met duidelijke, uitvoerbare maatregelen. Het uitstellen van keuzes is geen optie, want de rekening daarvan landt straks bij onze inwoners.

Begrijpelijke communicatie

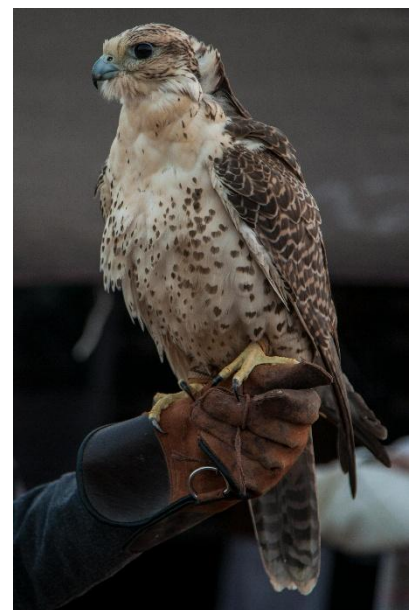
Wij vinden het belangrijk dat onze keuzes duidelijk zijn. Daarom vertellen wij waarom wij iets wel of niet doen. We nemen inwoners mee in wat er speelt. Heldere en begrijpelijke communicatie van de gemeente hoort daarbij. Brieven, besluiten en plannen zijn makkelijk te lezen voor inwoners en zijn geschreven in begrijpelijke taal. Daarnaast gaan we op zoek naar nieuwe democratische vormen om inwoners nog beter te betrekken.

Duidelijke rollen

Goed en betrouwbaar bestuur vraagt om duidelijke rollen. De gemeenteraad geeft de richting, stelt de kaders en controleert het college. Het college bestuurt en voert dit uit binnen de kaders. De ambtelijke organisatie zorgt voor zorgvuldige voorbereiding en uitvoering. De raad en het college hebben ieder een eigen taak. Zij houden elkaar scherp met onderling respect tussen fracties en tussen raad en college. We investeren in goede onderlinge relaties, gaan periodiek in gesprek en spreken elkaar aan als dat nodig is.

Voor onze inwoners is dit raadsprogramma een belangrijk document. Het laat zien welke richting de raad gezamenlijk kiest, en waar inwoners het bestuur op kan aanspreken.

Met deze waarden als fundament begint dit programma.

WONEN

Wonen is dé opgave voor de komende raadsperiode. Onze inwoners - starters, jonge gezinnen, senioren en alles daartussenin - moeten in Valkenswaard, Dommelen en Borkel & Schaft een plek kunnen vinden die past bij hun leven. Jongeren die hier zijn opgegroeid, moeten in Valkenswaard kunnen blijven wonen als zij dat wensen. Senioren bieden we een passende vervolgstap, zodat de woningmarkt van onderaf weer in beweging komt. Jonge gezinnen krijgen de ruimte om door te groeien zonder onze gemeente te hoeven verlaten.

Bouwen is voor ons meer dan stenen stapelen: het versterkt wijken, houdt voorzieningen op peil en draagt bij aan de leefbaarheid en het karakter van onze drie kernen.

Valkenswaard ligt in een regio die in beweging is. De Brainportregio zit midden in een indrukwekkende groeispurt. De Metropool Regio Eindhoven (MRE) staat dan ook voor een opgave: het faciliteren van een schaa sprong met bijbehorende vraagstukken. Dit vraagt om een bijdrage aan de regionale woningbouwopgave van iedere gemeente. Valkenswaard levert die bijdrage vanuit de doelstellingen van de Woondeal en Woonvisie. Niet alleen om onze eigen inwoners een plek te bieden, maar ook om aantrekkelijk, levendig en vitaal te blijven voor de generaties na ons. Deze ambitie vraagt om duidelijke keuzes, regie en tempo én om een zorgvuldige ruimtelijke afweging die recht doet aan het karakter en de kwaliteit van onze drie kernen.

De komende periode zijn dit de prioriteiten:

- We zetten in op een toevoeging van woningen, ten minste zoals in de Woondeal en de Woonvisie. Hierbij hebben we bijzondere aandacht voor de doelgroepen die nu het hardst geraakt worden: starters, jongeren, jonge gezinnen en senioren. Daarbij hoort een evenwichtige mix van sociale huur, middenhuur en (betaalbare) koop.
  - We zetten gericht in op doorstroming. Voor senioren stimuleren we actief woonvormen die zelfstandig wonen combineren met nabijheid van zorg en ontmoeting, zoals hofjeswoningen, woonleefcirkels en generatiewonen. Als senioren een passende stap kunnen maken, komen gezinswoningen vrij voor de volgende generatie. Bestaande instrumenten, zoals de starterslening voor starters houden we in stand en waar mogelijk breiden we het instrumentarium verder uit.
  - We kiezen voor een gecombineerde bouwopgave: slim inbreiden, verdichten op plekken waar dit stedenbouwkundig past en kwaliteit toevoegt, én gerichte uitbreiding binnen vooraf vastgestelde kaders en randvoorwaarden. De woningcrisis en onze ambities maken uitbreiding tot een bewuste keuze. Vanuit het idee van brede welvaart maken we per locatie zorgvuldige afwegingen. Zo bouwen we aan sterke en fijne gemeenschappen. We starten een pilot met zero-emissie bouwen. Deze afwegingen maken we op bijvoorbeeld leefbaarheid, voorzieningen, natuur, bereikbaarheid en het karakter van onze kernen.
- VOTE: "Door te kiezen voor uitbreiding kunnen starters en jonge gezinnen in onze gemeente blijven wonen".
- We voeren een actiever en doelgericht grondbeleid, waarbij we voorkeursrecht blijven inzetten. Strategische aankopen, goede afspraken met woningcorporaties en contracten met ontwikkelaars zorgen ervoor dat onze publieke doelen zoals betaalbaarheid, kwaliteit, doorstroming en het juiste woningtype op de juiste plek daadwerkelijk worden gerealiseerd. De nota grondbeleid wordt in het licht hiervan geëvalueerd.
  - We gebruiken de ruimte die de wet biedt om onze eigen inwoners voorrang te geven bij het toewijzen van woningen. We huisvesten niet meer statushouders dan wettelijk noodzakelijk. Daarnaast beschermen we starters- en middeldure koopwoningen door bijvoorbeeld de zelfbewoningssplijting. Zo zorgen we dat deze woningen terechtkomen bij de mensen voor wie ze bedoeld zijn.
  - We benutten en promoten weldoordacht alle creatieve en flexibele oplossingen om snel extra woningaanbod te creëren: optoppen, woningsplitsing, mantelwoningen, tijdelijke woonvormen en alternatieve woonconcepten zoals collectief particulier opdrachtgeverschap en friends-wonen.
  - Nieuwe woningen zijn meer dan stenen. Bij elke bouwopgave groeien de voorzieningen slim mee, zoals scholen, zorg, winkels, sport, cultuur, openbaar vervoer en fietsinfrastructuur. Groen, klimaatadaptatie, waterrobuust bouwen en een toekomstbestendige leefomgeving zijn uitgangspunt, geen sluitpost. Daarom maken
- CDA: "Een huis maakt nog geen thuis".

we de voorzieningen en genoemde uitgangspunten meetbaar. Bij appartementencomplexen is er aandacht voor gemeenschappelijke ruimtes die eenzaamheid tegengaan.

- We koesteren het karakter, het erfgoed en het landschap dat onze drie kernen uniek maakt. Nieuwbouw kan dat karakter versterken wanneer er met zorg en oog voor ruimtelijke kwaliteit wordt ontworpen.
- We maken tempo met realisatie van woningen. Vastgelopen dossiers worden losgetrokken via een gerichte aanpak binnen de ambtelijke organisatie, met duidelijke prioritering en bestuurlijke rugdekking. Waar een dossier geen reëel perspectief meer biedt, durven we ook te stoppen en de capaciteit te verleggen naar projecten die wél resultaat opleveren. Waar nodig wordt de ambtelijke capaciteit slimmer ingezet of versterkt.
- We signaleren capacitaire knelpunten en lossen die op. Als extra kaders, randvoorwaarden of budget nodig zijn, leggen we een voorstel voor aan de gemeenteraad. Daarin staat hoe we de woningbouw kunnen versnellen, bijvoorbeeld met het 100-dagen model uit de gemeente Veldhoven.
- We benutten de ruimte die de Omgevingswet biedt om procedures eenvoudiger en sneller te maken. Onnodige regeldruk schrappen we waar dat kan, zonder de inhoudelijke ruimtelijke en milieukundige toetsing los te laten.
- Bouwen doen we voor en mét onze inwoners. We stimuleren inwonersparticipatie aan de voorkant, tijdig en serieus, met heldere kaders over waarover wel en waarover niet kan worden meegedacht. Altijd met het algemeen belang in het achterhoofd: een vastlopende woningmarkt raakt immers óók onze inwoners. Door verwachtingen vooraf scherp te managen voorkomen we dat goede plannen later in de procedure stranden zonder dat dat tot betere uitkomsten leidt.

SOCIAAL DOMEIN

'Voorkomen is beter dan genezen'

Welzijn

In Valkenswaard kan iedereen naar vermogen meedoen in een inclusieve samenleving. Daar werken we samen aan. We benutten zoveel mogelijk de kracht van diezelfde samenleving: eigen regie, iemands eigen netwerk en gezamenlijke verantwoordelijkheid. Voor wie hulp nodig heeft, bieden we passende ondersteuning. We zetten de beweging van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat' verder door.

We werken aan een sterke sociale basis en aan brede welvaart. Een passende woning en een gezonde, veilige leefomgeving zijn daarbij essentieel. Zo'n omgeving nodigt uit tot spelen, ontmoeten en bewegen. Veel lichamelijke en geestelijke aandoeningen worden veroorzaakt door de omgeving. Het is van belang om de (woon)omgeving zo goed mogelijk in te richten, zodat inwoners zelfredzaam kunnen zijn. We zetten hierbij onder andere in op sport, bewegen, laagdrempelige ontmoetingsplekken in iedere wijk, ondersteuning van wijkcommissies & (buurt)verenigingen. We creëren een leefbare en levendige omgeving, ook voor onze jongeren. Mantelzorgers en vrijwilligers zijn enorm belangrijk voor een sterke sociale basis. We signaleren dat de toenemende druk bij mantelzorgers en vrijwilligers de laatste jaren is toegenomen en tot knelpunten leidt.

Niet iedereen kan volledig zelfredzaam zijn. Als iemand hulp nodig heeft bieden we zo vroeg en zo laagdrempelig mogelijk ondersteuning. Daarbij zetten we in op preventie en normalisering. Bij normaliseren draait het om wat iemand wél kan, in plaats van te focussen op wat níet lukt. Ondersteuning wordt zoveel mogelijk afgestemd op het gewone leven, met als doel iemands eigen kracht en netwerk te versterken. We voorkomen zoveel mogelijk dat er een hulpvraag ontstaat. Ontstaat er toch een hulpvraag, dan maken we de ondersteuning zoveel als mogelijk onderdeel van het gewone leven. Om de sociale basis te waarborgen en in te kunnen zetten op normalisering en preventie hebben we een toegang nodig die hierop is toegerust.

Zorg

Door de toenemende zorgvraag, de stijgende kosten en de taken die bij de gemeente zijn komen te liggen, staan we met elkaar de komende jaren voor de opgave om de juiste zorg te blijven leveren. We werken hierbij samen met onze regionale samenwerkingspartners op het gebied van onder andere de Jeugdwet, WMO en Beschermd Wonen. We zorgen ervoor dat onze basisvoorzieningen goed geregeld zijn. Inwoners die zorg nodig hebben en dit niet volledig uit het eigen netwerk kunnen regelen, krijgen de juiste hulp en ondersteuning. Zowel in middelen als in diensten. Daarnaast blijven we maatwerk leveren voor inwoners die niet meer in staat zijn om toe te werken naar werk én voor inwoners die dat perspectief wel hebben.

De uitvoering binnen de zorgverlening moet zorgvuldig gebeuren. Daarom zijn duidelijke regels en procedures essentieel. Tegelijkertijd is onze leefomgeving complex en veranderlijk. Zorgvragen passen daardoor niet altijd in vaste kaders. Dit vraagt om flexibiliteit en vertrouwen. We geven ruimte aan ambtenaren en inwoners om te doen wat nodig is. Zo beperken we bureaucratie, wat leidt tot zorg die eenvoudiger, sneller, betaalbaarder en uitvoerbaarder is.

De komende periode zijn dit de prioriteiten:

- Omdat we zien dat de woonleefcirkel succesvol is, wachten we de evaluatie niet af, maar breiden we de pilots rondom de woonleefcirkels samen met partners sneller uit
- We investeren in preventie, normalisering, vroegsignalering en het voorkomen van uithuisplaatsingen. Zo stabiliseren we de trend van toename van het aantal jeugdigen in de jeugdzorg. We maken deze resultaten ook meetbaar. Hierbij investeren we gelijktijdig ook in de hulpverlening in de jeugdzorg.
- We stimuleren samenwerking tussen zorgaanbieders, onder andere via woonleefcirkels en binnen de ouderenzorg, met als uitgangspunt dat inwoners zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. Wanneer wachttijden oplopen en specifieke doelgroepen een duidelijke behoefte hebben aan zorg dichtbij, onderzoeken we samen met partners welke oplossingen passend zijn.
- We realiseren in 2027 één toegangslotet zoals beschreven in het beleidskader sociaal domein 2024-2027.
- De budgetten voor het sociaal domein ramen we, net als de overige budgetten, realistisch. Hierbij houden we rekening met historische ontwikkelingen, maar ook met de verwachte toekomstige trends. In de P&C-documenten ramen de kosten op basis van de analyse van het afgelopen en lopende jaar, voor een realistische inschatting richting het komende jaar en het meerjarig perspectief.
- We voeren een keukentafelgesprek bij nieuwe of gewijzigde aanvragen als er geen gedocumenteerde voorgeschiedenis is, of op verzoek van de zorgaanvrager. Is de situatie onomkeerbaar of blijvend, dan geven we een langdurige indicatie af.
- We zetten in op meer passende ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers, omdat zij een belangrijke bijdrage leveren aan de samenleving en de sociale basis van Valkenswaard.
- Samen met partners werken we aan een integrale aanpak om maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht bij crises te versterken.
- We maken een plan voor elke wijk om plekken voor sport, bewegen en laagdrempelige ontmoeting te realiseren.

VL: "Niet bezuinigen op sociaal domein. Eerst realistischer begroten".

VVD: "Een sterk en weerbaar Valkenswaard vraagt om sterke gemeenschappen, eigen verantwoordelijkheid en een overheid die voorbereid is op crises".

LEEFBAARHEID EN LEVENDIGHEID

Een levendige en leefbare gemeente is een plek waar mensen zich thuis voelen, elkaar ontmoeten en zich veilig kunnen bewegen. In Valkenswaard werken we aan een leefomgeving die uitnodigt tot contact, beweging en verblijf, en waarin inwoners zich prettig en verbonden voelen met hun buurt en omgeving. Verenigingen, vrijwilligers en buurten vormen het cement voor onze samenleving en zijn onmisbaar voor leefbaarheid en sociale samenhang in Valkenswaard. Dit betekent ook dat voorzieningen op orde zijn. We zorgen voor toegankelijke en bereikbare plekken voor onderwijs, zorg, sport, cultuur en ontmoeting, zodat alle inwoners goed kunnen leven, ontmoeten en meedoen.

Sociale veiligheid is daarbij een belangrijke voorwaarde. Plekken die als onveilig worden ervaren, pakken we gericht aan in de komende raadsperiode. We stellen grenzen en grijpen eerder in bij ongewenst gedrag. Vanuit de gedachte van de geweldspiramide erkennen we dat gedrag vaak klein begint, maar kan escaleren als we niet tijdig handelen. Daarnaast blijven we inzetten op verkeersveiligheid en het beperken van de overlast.

Leefbaarheid begint in de directe woon- en leefomgeving. We streven naar een leefomgeving waarin natuur, gezonde leefomgeving en voorzieningen bijdragen aan een hoge kwaliteit van leven. Een gezonde leefomgeving is geen luxe, maar een basisvoorwaarde voor gezondheid, leefbaarheid en uiteindelijk ook betaalbaarheid.

Een goed onderhouden openbare ruimte is essentieel voor de leefbaarheid. Meldingen over gebreken, moeten laagdrempelig gedaan kunnen blijven worden. Bij voorkeur via de BuitenBeter app of anders telefonisch. We maken de BuitenBeter app nog beter bekend.

Levendigheid draagt bij aan een gemeente waar mensen elkaar ontmoeten, samen activiteiten ondernemen en zich verbonden voelen met hun omgeving. Daarom zetten we in op aantrekkelijke en levendige centra in alle kernen, met ruimte voor horeca, cultuur, ontmoeting en een divers aanbod aan activiteiten en evenementen voor inwoners en bezoekers. Hiermee versterken we niet alleen de aantrekkelijkheid van de gemeente Valkenswaard, maar ook de sociale samenhang binnen onze gemeente.

We stimuleren initiatieven zoals “FF Offline”, die bijdragen aan meer persoonlijk contact, verbinding en maatschappelijke betrokkenheid. Daarnaast koesteren en versterken we het unieke karakter en erfgoed van Valkenswaard. Ook cultuur, muziek, dans en theater zien wij als belangrijke pijlers van een levendige samenleving. We ondersteunen organisaties zoals Theater De Hofnar en het Centrum voor Muziek en Dans die ruimte bieden voor inspiratie, talentontwikkeling en ontmoeting voor jong en oud. Dit dragen we met trots uit.

Als groene tuin van Brainport blijven we werken aan een gemeente waarin natuur een belangrijke rol speelt. Dit draagt bij aan een prettige woonomgeving, ruimte voor recreatie en een gezonde leefstijl.

Door samenwerking en ruimte voor initiatieven versterken we de betrokkenheid en de levendigheid van onze gemeente. Met deze inzet werken we aan een Valkenswaard waarin leefbaarheid en levendigheid hand in hand gaan, en waar het voor iedereen prettig wonen, leven en ontmoeten is. Voor huidige en toekomstige generaties.

De komende periode zijn dit de prioriteiten:

- Locaties waar inwoners zich onveilig voelen kunnen laagdrempelig gemeld worden en worden gericht en doeltreffend aangepakt. Samen met inwoners en partners maken we een meerjarenplan, waarin de aanpak van onveilige plekken een prioriteit is.
- We zetten in op het terugdringen van geluidsoverlast en vragen het college om actief bij de provincie aan te dringen op realisatie van de afgesproken geluidswerende maatregelen bij de N69.
- We stimuleren activiteiten en evenementen die bijdragen aan een levendige gemeente voor iedereen, met extra aandacht voor aanbod voor en door jongeren. Hierbij hanteren we het principe “ja mits, in plaats van, nee tenzij”. We zorgen voor voldoende ruimte, ondersteuning en passende locaties, bijvoorbeeld ook rondom de jaarwisseling. Zodat jeugd elkaar kan ontmoeten en actief kan deelnemen aan het sociale en culturele leven in Valkenswaard.
- We zetten ons in voor sterke verenigingen en het uitdragen van het bloemencorso en de valkerij als UNESCO-erfgoed. We behouden onze musea en beschermen monumenten en het karakter van onze dorpen.
- We zetten in (waar nodig met partners) op de verbetering van de waterkwaliteit van de Dommel.
- We zetten in op een veilige, schone leefomgeving. In versteende wijken zorgen wij in overleg met bewoners voor meer bomen, schaduw, wateropvang en ruimte voor biodiversiteit, om hittestress en wateroverlast te beperken.
- Wijkcommissies vervullen een belangrijke rol in de samenleving. We gaan in gesprek met de wijkcommissies over de behoefte en omvang.
- We zetten in op het vroeg herkennen en aanpakken van intimidatie, seksistische opmerkingen en ander ongewenst gedrag in de openbare ruimte, op scholen en bij evenementen.
- We trainen en ondersteunen professionals zoals BOA's, jongerenwerkers en wijkagenten in het signaleren, bespreken en vastleggen van ongewenst gedrag, zodat snel en passend kan worden opgetreden.
- Samen met scholen, verenigingen en organisaties maken we duidelijke afspraken over omgangsvormen en de opvolging van meldingen.
- We stellen in 2026 een plan van aanpak regeldrukvermindering op voor alle domeinen binnen de gemeente.
- Via het gemeentelijk pachtbeleid stellen we specifieke voorwaarden aan het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen om het gebruik van schadelijke bestrijdingsmiddelen tegen te gaan.

PRO: “Leefbaarheid gaat over hoe mensen samenleven: met ruimte voor ontmoeting, groen, cultuur en sterke buurten.”

ECONOMIE

Door verder te bouwen aan een eigen onderscheidende positie in de Brainportregio ontstaan er economische kansen voor Valkenswaard. De sterke groei van Brainport zorgt voor toenemende vraag naar ontspanning, recreatie, horeca en dienstverlening. Dat biedt volop mogelijkheden voor lokale ondernemers en het midden- en kleinbedrijf om hierop in te spelen met vernieuwende concepten en samenwerkingen. Tegelijkertijd ontstaan er kansen voor onze inwoners op het gebied van werk en ontwikkeling, niet alleen in de regio zelf, maar ook binnen sectoren als leisure, cultuur en dienstverlening in Valkenswaard. Door een aantrekkelijk woon- en leefklimaat te combineren met deze economische dynamiek, kunnen we talent aantrekken en behouden.

De kracht van Valkenswaard ligt in haar unieke profiel. Als “Tuin van Brainport” bieden wij iets wat de regio nodig heeft: ruimte voor ontspanning, natuurbeleving en cultuur. Met onze combinatie van natuurgebieden, erfgoed, evenementen en voorzieningen zoals de boulevard & paardenzone en het Eurocircuit, kunnen wij ons stevig positioneren als dé plek waar bewoners en bezoekers tot rust komen en nieuwe energie opdoen. Naast leisure vormt de hoogproductieve maakindustrie ook een belangrijk onderdeel van het unieke profiel van Valkenswaard. Deze duidelijke positionering versterkt niet alleen onze aantrekkingskracht voor bezoekers, maar ook het vestigingsklimaat voor bedrijven.

Een goede bereikbaarheid is daarbij essentieel. Verbeterde verbindingen met Eindhoven, de regio en België, in combinatie met slimme en duurzame mobiliteitsoplossingen, zorgen ervoor dat Valkenswaard toegankelijk blijft voor inwoners, werknemers en bezoekers. Door actief samen te werken binnen Brainport en over de grens, leveren we een positieve bijdrage

aan regionale ambities en ontwikkelingen. Als partner binnen Brainport heeft Valkenswaard, mede door haar unieke ligging aan de Belgische grens, heel wat te bieden.

We kiezen voor een actievere rol, waarbij Valkenswaard binnen de regio duidelijk maakt wat onze positie is in de regio. Zo bouwen we aan een economie die niet alleen groeit, maar vooral past bij Valkenswaard: lokaal sterk, slim verbonden met de regio en aantrekkelijk voor de toekomst.

De komende periode zijn dit de prioriteiten:

- We positioneren Valkenswaard als dé “Tuin van Brainport”, een aantrekkelijke plek voor ontspanning, natuur en cultuur. Leisure en maakindustrie vormen samen een belangrijke economische pijler, met werkgelegenheid, regionale aantrekkingskracht en spin-off voor lokale ondernemers. Hierbij gaan we uit van een eenduidige positionering, onder andere via Visit Valkenswaard, richting Brainport en daarbuiten. Dit gaat onder andere over trots en binding van inwoners, het aantrekken van bezoekers en het versterken van het vestigingsklimaat.

H&G: Met leisure, cultuur, hoogwaardige maakindustrie, innovatiekracht en sterk ondernemerschap als motor versterken we onze regionale positie en creëren we kansen voor inwoners, bedrijven en toekomstige generaties”.

- We ontwikkelen de Grootte Heide door en evalueren de economische spin-off van Dommelland. We versterken verblijfsrecreatie en dagtoerisme en zetten in op het behoud en een toekomstbestendige ontwikkeling van de Paardenboulevard en het Eurocircuit.
- We zetten in op het versterken van een optimale verbondenheid van Valkenswaard met de regio. Dit doen we door onze regionale mobiliteit te versterken. We willen de ov-verbinding met België, Veldhoven (ziekenhuis) en de Kempen versterken. Daarnaast willen we ook de verbinding met België op de N69 versterken. We blijven inzetten op de ontwikkeling van de HOV-hub.
- We zetten in op het versterken van hoogwaardige fietsverbindingen, voor woon-, werk- en recreatieverkeer.
- Ook zetten we in op slimme mobiliteit, onder meer door data over het gebruik van het wegennet in te zetten bij beleidsvorming en door deelmobiliteit te faciliteren, zoals deelauto's.
- We ontwikkelen samen met ondernemers en bedrijven een sterk en toekomstbestendig ondernemersklimaat voor horeca, MKB en grote beeldbepalende bedrijven met ruimte voor innovatie en lokale kracht.
- We zetten in op onze levendige, groene centra voor retail, horeca, cultuur en wonen.
- We geven ruimte aan onze ondernemers door flexibelere en minder regelgeving, bijvoorbeeld door actieve ondersteuning bij vergunningen en initiatieven. En we stimuleren een gevarieerd horeca aanbod. Ook zetten we in op innovatiekracht van bedrijven en ondernemersplatformen.
- We ontwikkelen onze bedrijventerreinen door en focussen op verduurzaming en intensiever ruimtegebruik (verdichting). Dit kan meegenomen worden in de Omgevingsvisie 2.0. Op het gebied van uitbreiding van bedrijventerreinen werken we samen met de regio, Kempengemeenten en België.
- We ondersteunen bestaande en nieuwe agrariërs ook in het kader van transformatie naar een toekomstbestendig bedrijf. En faciliteren innovatiekracht voor energieopwekking.
- We zetten in op een sterkere regionale verbinding tussen onderwijs en bedrijfsleven. Door middel van stageplekken, inzet van mensen met afstand tot arbeidsmarkt, het uitwisselen van kennis, en het behouden en aantrekken van talent. We hebben aandacht voor techniek, recreatie en dienstverlening. We versterken leer-werkplekken in samenwerking met bedrijfsleven.

D66: "We zetten met dit programma enthousiast in op regionale samenwerking. Zo dragen we sterk bij aan gezamenlijke doelen op bijvoorbeeld woningbouw, economische groei en natuurontwikkeling terwijl we regie houden op hoe Valkenswaard zich ontwikkelt".

- We geven ruimte aan lokale opwek en opslag. Samen met bedrijven en buurten gaan we aan de slag met opwekking en opslag. Binnen de MRE werken we samen aan de RES 2.0 en daarnaast zoeken we actief naar alternatieve vormen van energie (niet zijnde zon en wind).

TOT SLOT

De raad heeft zich op de vier hoofdthema's — Wonen, Sociaal Domein, Levendigheid en Leefbaarheid, en Economie — gezamenlijk uitgesproken over de richting voor de komende vier jaar. Het college vertaalt deze richting in een uitvoeringsplan met concrete maatregelen, projecten en termijnen.

Financiële uitgangspunten

Wij realiseren ons dat de komende vier jaar niet alles volgens plan zal kunnen verlopen. De financiële druk op de gemeente loopt naar verwachting verder op. Maatschappelijke opgaven verschuiven. Wat vandaag prioriteit heeft, kan over twee jaar achterhaald zijn. We gaan uit van drie financiële uitgangspunten. Ten eerste sturen we erop dat minimaal de eerste jaarschijf in de meerjarenbegroting structureel sluitend is. Ten tweede voeren we een financieel solide beleid, waarbij we de rekening niet doorschuiven naar volgende generaties. Tenslotte willen we geen onnodige lastenverhogingen voor onze inwoners.

Evaluatie

We kiezen ervoor om dit programma op hoofdlijnen vast te leggen en niet dicht te timmeren. Dat geeft het college ruimte om bij te sturen waar dat nodig is, en geeft de raad het mandaat om scherp mee te kijken zonder vooraf alle uitkomsten te bepalen. Over twee jaar plannen we een moment waarop we het raadsprogramma evalueren.

Aan dit raadsprogramma hebben alle fracties meegewerkt. Dat is niet vanzelfsprekend en laat zien hoe we in Valkenswaard samenwerken. Verschillen mogen er zijn, maar vinden elkaar op de belangrijkste uitgangspunten uit dit programma.

De komende vier jaar voeren wij scherpe debatten over onderwerpen waarover wij van mening verschillen. Dat hoort bij een levende lokale democratie. Daarbij blijven we elkaar respecteren en houden we het belang van de gemeente Valkenswaard centraal.

Fotografie

Jurgen van Hoof

Ton van Moll

Visit Valkenswaard

Victor Zieren

Koen Hoosemans

Henriëtte van der Laak

Jolanda Aarts

BIJLAGE 1 - TE NEMEN (RAADS)BESLUITEN

Wonen

- Actualisatie Woonvisie — We actualiseren de Woonvisie als vervolg op de Woonvisie 2023–2027.
- Evaluatie Nota grondbeleid — We voeren een evaluatie uit van de Nota grondbeleid.
- Evaluatie en aanpassing Huisvestingsverordening — We evalueren de Huisvestingsverordening 2025–2029 en de Doelgroepenverordening en passen deze waar nodig aan.
- Evaluatie voorrangregeling statushouders — We evalueren de voorrangregeling voor statushouders om de druk op de huidige woningvoorraad te verminderen en onderzoeken alternatieve huisvestingsmogelijkheden.
- Vaststellen prestatieafspraken corporaties — We stellen prestatieafspraken vast met woningcorporaties voor deze raadsperiode.
- Vaststellen Omgevingsvisie 2.0 — We stellen de Omgevingsvisie 2.0 vast.
- Vaststellen Omgevingsplan — We stellen het Omgevingsplan vast.

Sociaal domein

- Evaluatie beleidskader sociaal domein — We evalueren in 2026 het beleidskader sociaal domein, inclusief doelmatigheid, laagdrempelige toegankelijkheid (inbesteding) en de kwaliteit van zorg bij zorgaanbieders.
- Actualisatie beleidskader sociaal domein — We actualiseren het beleidskader sociaal domein, waarbij ook doelgroepenbeleid tot de opties behoort.
- Ontwikkelen integrale aanpak weerbaarheid — We ontwikkelen een integrale aanpak voor maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht op lokaal niveau.

Leefbaarheid en levendigheid

- Aanpassen APV en Legesverordening — We passen de APV en de Legesverordening aan om de regeldruk te verminderen.
- Herziening pachtbeleid — We herzien en stellen het pachtbeleid vast, met specifieke voorwaarden voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Economie

- Evaluatie economische spin-off Dommelland — We evalueren de voortgang en de potentiële economische spin-off van Dommelland.
- Plan van aanpak ondernemersklimaat — We stellen samen met ondernemers een plan van aanpak op voor een toekomstbestendig ondernemersklimaat.
- Onderzoek economische monitor — We doen onderzoek naar de mogelijkheden voor een economische monitor voor Valkenswaard.
- Vaststellen RES 2.0 — We stellen de Regionale Energiestrategie (RES) 2.0 vast.